

Викладач кафедри регіональної економіки та екології

Одеський державний економічний університет

СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНУ

Анотація. В статті розглянути питання теоретичного визначення механізму управління економічним потенціалом регіону. Визначені основні принципи механізму управління економічним потенціалом регіону на рівні регіону та держави.

Ключові слова. Економічний потенціал, механізм управління, регіон, принципи управління.

Сучасна криза державного управління в Україні актуалізує питання розробки ефективного механізму системи управління. Важливим аспектом цього механізму стає система регіонального управління, яка має забезпечити стимулювання виробничих процесів та максимально ефективно використання економічного потенціалу регіону.

Як показав аналіз наукової економічної літератури, значну увагу приділяється питанням оцінки рівня соціально-економічного розвитку регіонів через вивчення економічного потенціалу з подальшим визначенням рейтингу регіону [1]. Однак відсутнє комплексне дослідження механізму ефективного управління економічним потенціалом регіону як самостійної складової механізму державного регулювання, який був би спрямований на використання економічного потенціалу в період економічної кризи.

Розробці механізмів регіонального управління присвячені праці таких вчених: Д. Богиня, А. Гальчинський, В. Геєць, А. Голіков, В.Семенов, Б. Данилишин, М. Долишній, О.Дьомін та ін.

Як було зазначено вище, у центрі уваги більшості вчених є вивчення окремих складових економічного потенціалу регіону: природного, трудового, інвестиційного, інноваційного та ін. Між тим, досліджень присвячених вивченню та всебічному обґрунтуванню механізмів ефективного управління економічним потенціалом в період кризи недостатньо.

Через це, мета дослідження – це теоретичне обґрунтування основних принципів механізму управління економічним потенціалом регіону.

Якщо виходити з того, що головною метою механізму управління економічним потенціалом регіону – є забезпечення соціально-ефективного використання ресурсів регіону, то вивчення сутнісних основ механізму економічних відносин зумовлює розробку та удосконалення конкретних заходів в галузі управління соціально-економічними процесами.

Загалом термін «економічний механізм» розглядається як сукупність методів та засобів впливу на економічні процеси та їх регулювання [2].

Термін «управління» визначається як функція організованих систем різного походження, що забезпечує збереження визначеної структури, підтримку режиму діяльності, реалізацію їх програм та цілей [3].

Таким чином, механізм управління економічним потенціалом регіону визначатиметься як система заходів які впливають на структуру економічної системи регіону та функціонально забезпечують ефективне управління, у тому числі формування та ефективне використання внутрішніх ресурсів, резервів та потенціалів регіону.

Особливість регіону (як суб'єкта господарювання) на відміну від інших економічних структур економічної системи полягає в тому, що за допомогою регіонального управління відбувається оцінка його потенціалу з позиції більш комплексного обліку чинників, що впливають на результати діяльності. Це означає, що окрім обліку фондового, трудового, фінансового потенціалів окремих виробничих одиниць на регіональному рівні враховується такий чинник, як територія за допомогою нової якості кооперації на територіальному рівні [3].

Сучасний аналіз регіональних процесів в Україні дозволяє визначити схожість проблем економічного розвитку порівняно до європейських тенденцій, а також акцентувати увагу на можливості використання європейських моделей. Враховуючи те, що Україна визначила стратегічним напрямом своєї зовнішньоекономічної політики інтеграцію в ЄС, за своєю суттю та змістом політика регіонального розвитку нашої країни повинна враховувати пріоритети регіональної політики ЄС, в якій однією з головних цілей є ліквідація територіальних диспропорцій економічного і соціального розвитку країн членів ЄС. При цьому основними принципами регіональної політики ЄС визнані: субсидіарність, децентралізація, партнерство, програмування, концентрація, адіціоналізму. Якщо з методологічної точки зору управління економічним потенціалом регіону включає державну регіональну політику і регіональну соціально-економічну політику, тоді остання розробляється на основі державної політики регіону, виходячи з принципів і базових підходів до регулювання потенціалу регіону. Такий самий принцип має діяти при впровадженні антикризових заходів у державі.

Таким чином можна зробити висновок, що управлінські рішення, що приймаються державою в кризу мають ґрунтуватися на принципах стимулювання економік всіх регіонів. Не може бути ситуації, при якій впроваджуються програми розвитку регіону, які стимулюють використання економічного потенціалу одного регіону з обмеженням інших, чи не враховуючи інтереси державі в цілому.

Список використаних джерел

1. Оцінка ефективності використання економічного потенціалу. О.М.Тищенко, К.: - ВНТУ, 2004, - 350
2. Електронний словник економічних термінів: [http:// slovari.yandex.ru/](http://slovari.yandex.ru/)
3. Советский энциклопедический словарь/ Под ред. А.М. Прохорова. – 4-е изд.-М.:Советская энциклопедия,1988. – С. 1046

4. Дьомін О.О. Методологічні основи регулювання потенціалу економічного розвитку регіону: Дис. К.е.н.:08.02.03. – Х.,2004. – 264с.

5. Договор о Европейском Союзе. Консолидированная версия. М., 200г. 297 стр.

Annotation. In the article to consider the question of theoretical determination of mechanism of management of region economic potential. Basic principles are certain mechanism of management of region economic potential at the level of region and state.

Keywords. Economic potential, management mechanism, region, management principles.

19.02.10.